

USING VISUAL ELICITATION RESEARCH METHODS: AN INTRODUCTION TO THE USE OF IMAGES AND ARTEFACTS IN ELICITATION-BASED RESEARCH (Korištenje komplementarnih vizualnih metoda: Uvod u korištenje i slika i artefakata u istraživanjima)

Zagreb

1.10.2016.

U sklopu doktorskog studija Prevenzijska znanost i studij invaliditeta (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) organizirana je radionica „Using visual elicitation research methods: An introduction to the use of images and artefacts in elicitation-based research“ koju je održala kanadska profesorica Linda Liebenberg (koja je u Hrvatskoj boravila u sklopu projekta Specifična obilježja obitelji u riziku: doprinos planiranju kompleksnih intervencija (FamResPlan) financiranog od HRZZ-a). Riječ je jednoj od vodećih svjetskih istraživačica u području koncepta otpornosti i pozitivnog razvoja mladih. Osim toga, bavi se i temama vezanim uz razvoj zajednice s posebnim interesom za djecu i mlade s kompleksnim potrebama te je provela brojna participativna (akcijska) istraživanja.

Tema jednodnevne radionice bile su vizualne komplementarne istraživačke metode (pri čemu su narativne metode primarne) u društvenim znanostima i kvalitativnim istraživanjima, odnosno metode prikupljanja podataka koje koriste neki vizualni materijal s ciljem davanja odgovora na istraživačka pitanja. Vizualni materijali podrazumijevaju, primjerice, fotografije, video uratke sudionika istraživanja, slike, crteže, skulpture, ali i artefakte (kulturalne ili osobne).

Riječ je korištenju kreativnih metoda i tehnika koje pospješuju refleksiju sudionika jer olakšavaju artikulaciju proživljenog iskustva i doživljaja. Neke od pozitivnih strana korištenja vizualnih metoda u istraživanju jest to što njihovo korištenje omogućuje holistički pristup (u kombinaciji s narativnom metodom). Nadalje, vizualni materijali evociraju sjećanja sudionika o istraživačkoj temi, pospješuju refleksiju sudionika i olakšavaju artikulaciju proživljenog iskustva/doživljaja, postaju točka koja fokusira intervju ili fokusnu grupu, olakšavaju stvaranja zajedničkog razumijevanja sudionika i istraživača, ali i građenje odnosa povjerenja, smanjuju nerazumijevanje, ali su naročito prikladne i za sudionike koji nisu verbalno „jaki“ (mala djeca, npr.). S obzirom da je riječ o, kako je spomenuto, komplementarnim metodama, zajedničko konstruiranje značenja i naracije sudionika istraživanja i istraživača je ključno. Primjena metoda omogućuje i kvalitetniju participaciju sudionika te bolju osobnu prezentaciju sudionika istraživanja s tim da je njihova primjena posebno pogodna u istraživanjima s marginaliziranim i „ranjivim“ grupama, ali se vizualne metode koriste i kao „alat“ koji omogućava i olakšava diskusiju o „osjetljivim“ i teškim temama.

Ukratko, korištenje vizualnih metoda istraživanjima olakšavaju kritičku refleksiju sudionika u odnosu na temu istraživanja, a uz to proces refleksije predstavlja priliku za predstavljanje sudionika, kao i njihovih doživljenih iskustava, na drugačiji način.

Radionica je dakle, upoznala sudionike s korištenjem vizualnih metoda i tehnika u kvalitativnim istraživanjima u području društvenih znanosti, kao i s teorijom i paradigmama u podlozi ovih metoda. Uz to, raspravljalo se i o važnosti i vrijednostima takvih pristupa u davanju odgovora na specifična/određena istraživačka pitanja, integracijom ovog pristupa i metoda u nacrt istraživanja, etičkim pitanjima, ali i ograničenjima u korištenju takvih metoda.

Pripremila:
Dr. sc. Anja Miroslavljević